Buurtbudgetten Zuidoost: achtergrond en uitrol

Aanleiding:
Met de aanstelling van het nieuwe stadsdeelbestuur heeft bestuurder Raoul White, met de portefeuille democratisering, aan team democratisering gevraagd een korte notitie te maken over het instrument 'buurtbudget' en zaken die specifiek in Zuidoost spelen en in het kader van buurtbudget actueel zijn.

Achtergrond
In 2019 startte een pilot met buurtbudgetten in ontwikkelbuurten in de stadsdelen Noord, Nieuw-West en Zuidoost. Bij dit experiment kregen de stadsdelen de opdracht om zonder beperkingen, maar vanuit vertrouwen naar bewoners toe te handelen. Een experiment met open kaders. Elk stadsdeel mocht zijn eigen vorm voor het verlenen van het buurtbudget bepalen. Noord en Nieuw-West kozen ervoor om de gemeente het geld te laten beheren, ambtelijk het buurtbudgetproces te organiseren en het buurtbudget te verdelen over meerdere projecten.
Zuidoost koos ervoor om in twee ontwikkelbuurten het budget aan 1 buurtplatform toe te kennen, bestaande uit reeds georganiseerde groepen bewoners. Zo werd er in 2019-2020 een bedrag van €500.000,- beschikbaar gesteld in de twee buurten:

a) €225.000,- voor Bewonersplatform G-buurt, bestemd om hun plannen te realiseren op basis van het door hen ingediende Buurtplan G-buurt Amsterdam Zuidoost 2019-2022.
b) €250.000,- voor Bewonersplatform K-buurt, bestemd om hun plannen te realiseren op basis van de door hen ingediende Aanvraag Jaarsubsidie 2019.

Na afloop van het experiment in de drie stadsdelen heeft het college besloten dat alle stadsdelen in Amsterdam de beschikking krijgen over een buurtbudget en dat de budgetten in **drie** vormen gegoten kunnen worden:

A. Amsterdam begroot'
   Dit model valt positief op als het gaat om de mate van **betrokkenheid** in de vorm van het absolute aantal mensen dat een bijdrage levert door online te begroten.
   Processtappen: Spelregels en gebied(en) zijn vooraf bepaald door stadsdeel, zonder thema's/thema's vooraf bepaald, stadsdeel verdeelt budget vooraf over thema's, plannen insturen online (offline ondersteuning), verzamelen steun in de vorm van 'likes' (online), haalbaarheidstest (intern), stemperiode met competitie-element (off- en online).

B. Model B: Co-creatie
   Dit 'model' kan gezien worden als een tussenvorm waarbij het stadsdeel samen met bewoners in co-creatie besluit over het procesontwerp (de spelregels) en de bewoners de keuze geeft zelf thema's te bepalen en budget over de thema's te verdelen.

Processtappen: Stadsdeel bepaalt deelnemende buurt/gebied, stadsdeel en bewoners bepalen in co-creatie spelregels, stadsdeel en bewoners bepalen thema's of bewoners bepalen via consentmethode thema's, bewoners verdelen budget over thema's, plannen indienen (on- en offline), verzamelen steun in de vorm van 'likes' (on- en offline via consentmethode), haalbaarheidstest (intern), stemperiode met competitie-element of via consentmethode (online en offline) of doorlopende aanvragen zonder competitie-element.

C. Model C: Community based begroot
In dit model ligt de nadruk op community-building en het versterken/uitbreiden van de positie van bewoners verenigd in buurtcollectieven In deze mengvorm staat co-creatie van het proces centraal.
Processtappen: Stadsdeel bepaalt deelnemende buurt/gebied, stadsdeel en buurtcollectief bepalen in co-creatie spelregels, buurtcollectief bepaalt middels met de buurt opgesteld buurtplan thema's en verdeling budget over thema's/activiteiten, buurtcollectief bepaalt welke activiteiten wanneer worden uitgevoerd en voert deze in sommige gevallen zelf uit

In de zomer 2021 besloot het dagelijks bestuur Zuidoost het buurtbudget in heel Zuidoost te laten verlopen via het zogenaamde model C.

Buurtbudgetten 2022-2023

Het totale budget is verdeeld over de drie gebieden: 35% voor Bijlmer Centrum, 35% voor Gaasperdam/Driemond en 30% voor Bijlmer Oost, dit is bestuurlijk vastgesteld. Bijlmer Oost krijgt dus iets minder, omdat daar in 2019 al twee pilots liepen in het kader van buurtbudgetten.

- Bijlmer Centrum (totaal budget: € 315.000,-)
- Bijlmer Oost (totaal budget: € 270.000,-)
- Gaasperdam-Driemond (totaal budget: € 315.000,-)

Indeling buurten
Op basis van gesprekken met bewoners, gebiedsteams en de bestuurders is er in Zuidoost tot de onderstaande indeling van de buurten gekomen.

Driemond is na de verkiezingen onderdeel van stadsgebied Weesp. Afgesproken is dat Driemond in het jaar 2022 nog wel mag meedoen met de subsidies die al lopen.

Er is bewust voor gekozen om sommigen buurten met elkaar te verenigen in het buurtbudget. Dit is vooral om juist meer toenadering tot elkaar te vinden en dat er samenwerking ontstaat. Zo is er door buurten samen te voegen ook een groter budget beschikbaar en ook een kans echt impact te hebben met het buurtbudget. Buurten mogen een eigen aanvraag indienen met voorwaarde dat er één gezamenlijk penvoerder is.

Indeling buurten en budgetten

- Bijlmer Centrum (3 buurtbudgetten):
  - Venserpolder €107.000
  - D/F-buurt en Vogeltjeswei €97.000
  - Amsterdamse poort, H-buurt, Bijlmerpark €111.000
- Bijlmer Oost (3 buurtbudgetten):
  - E-buurt €55.000
  - G-buurt €119.000
  - K-buurt €96.000
- Gaasperdam/Driemond (5 buurtbudgetten):
  - Nellestein €41.000
  - Driemond €20.000
  - Holendrecht €74.000
  - Reigersbos €79.000
  - Gein €91.000

Het bedrag per gebied is verdeeld over een aantal (natuurlijke) buurten in dat gebied. Het bedrag is verdeeld volgens de volgende sleutel: 50% van het bedrag per gebied evenredig over het aantal buurten in het gebied en 50% naar rato aantal inwoners per buurt in het gebied.

De deadline voor het indienen van buurtplannen in het kader van buurtbudget is verschoven naar 1 juli 2022. Op dit moment hebben Gein en H-buurt/Amsterdamse poort een plan ingediend. De G-buurt heeft ook een plan ingediend, dat niet uit het huidige buurtbudget gefinancierd gaat worden maar uit de pilot-fase van buurtbudget, die vanwege de fraude in 2019, stop is gezet. De G-buurt gaat na het afronden van deze fase aan de slag met het buurtbudget 2022.

Om de activiteiten door te laten gaan, die voor de zomer gepland stonden is ervoor gekozen (en afgestemd met de jurist en hoofd subsidie) om het plan voor de G buurt op te knippen in sociale projecten en fysieke projecten ná het indienen. Sociale projecten zijn veel makkelijker te toetsen op haalbaarheid. In andere buurten zal dit mogelijk ook gebeuren. Het opknippen gebeurd op advies van de projectleider mogelijk vóór het indienen van het plan. Als alles goed gaat heeft de penvoerder van de G buurt voor het zomerreces het geld op de rekening staan en kan begonnen worden met de sociale projecten óf kunnen de projecten die vanaf maart al lopen nu gefinancierd worden.

Ook de E buurt en Hart voor de K buurt hebben hun plannen op juli ingediend. Voor meer over de K buurt: zie hieronder.

Wat betreft Kortvoort Vooruit in de K buurt, Bijlmer Centrum en Gaasperdam/Driemond die hun plannen nog niet gereed hebben, kijken we per buurt wat er nodig om de coalitie- en planvorming vlot te trekken. De meeste buurten zijn goed op weg en hebben er vertrouwen in het proces goed af te ronden. We blijven in contact met de buurten en begeleiden ze in hun

‘planvorming’. We streven er naar na de zomervakantie resterende buurten ‘klaar te stomen’ om hun plannen in te dienen.

De specifieke situatie K-Buurt

In de K-buurt zijn voornamelijk twee bewonersplatforms actief en ‘in the picture’: Hart voor de K-buurt en Kortvoort Vooruit. Het platform Hart voor de K buurt en de buurtvereniging Kortvoor Vooruit gaan apart van elkaar aanvragen indienen voor het buurtbudget. Kortvoort Vooruit doet dat voor een deel van de K buurt, namelijk rondom Kortvoort. Dat is geen wenselijke situatie omdat het stadsdeelbestuur in dat geval zal moeten beslissen welke activiteiten en voor welk bedrag in een buurt plaats gaan vinden. het idee van model C is juist dat de buurt(platformen) daar, in samenspraak, over beslist. Vanuit de gemeente wordt een *mediation* traject met de twee partijen gestart, op verzoek van de de ruziënde partijen zelf. Het doel is om het vertrouwen onderling en de samenwerking met elkaar te verbeteren en zodoende het buurtbudget volgens de eerder vastgestelde regels te laten verlopen.

Meer informatie over buurtbudget Zuidoost:

https://www.amsterdam.nl/stadsdelen/zuidoost/buurtbudget-zuidoost/